

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*

FACTORS INFLUENCING THE SUCCESS OF DUAL EDUCATION ADMINISTRATION
IN THE VIEW OF TEACHERS IN THE SACONDARY SCHOOLS UNDER THE
SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

ธรินทร์ญา วะจะสุวรรณ¹, ศักดิ์ชัย นิรันธทวี²

Tharinya Wajasuwan¹, Sakchai Nirunthawee²

มหาวิทยาลัยพะเยา^{1,2}

University of Phayao, Thailand.^{1,2}

Email : trypique@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 2) เพื่อศึกษาน้ำหนักของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการทวิศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวนทั้งหมด 214 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยภายในซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมากได้แก่การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการฝึกอาชีพการพัฒนาผู้เรียนการจ้ดระบบโครงสร้างการบริหาร การบริหารงานวิชาการ การบริหารบุคลากร ตามลำดับและปัจจัยภายนอกซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน และสภาพครอบครัว ตามลำดับ 2) ปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วย การจ้ดระบบโครงสร้างการบริหาร(X_1) การบริหารงานวิชาการ(X_2) การบริหารบุคลากร (X_3)การฝึกอาชีพ(X_4) การพัฒนาผู้เรียน(X_5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(X_6)และปัจจัยภายนอกซึ่งประกอบด้วย สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน(X_7) และสภาพครอบครัว(X_8)มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้น ปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วย การจ้ดระบบโครงสร้างการบริหาร (X_1)การบริหารงานวิชาการ (X_2) การบริหารบุคลากร (X_3) และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(X_6) และปัจจัยภายนอก

อันได้แก่สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน(X_7) เป็นปัจจัยที่ส่งผลและรวมกันทำนายความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ได้ร้อยละ 92.80

คำสำคัญ : 1. ปัจจัยความสำเร็จ 2. ความสำเร็จของการจัดการศึกษา 3. ทวิศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study factors influencing the success of dual education administration in the view of teachers in the senior high school under the secondary educational service area office 2, 2) to study the weight of factors affecting the success of dual education administration. The study used quantitative research methodology. The samples used in the study consisted of 214 teachers who are in charge of the dual education project in the secondary schools under the secondary educational service area office 2 by means of simple random sampling. The instrument used for the data collection was a set of five rating scale questionnaires. The statistics utilized in analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation, multiple correlation by analyzing the Pearson product-moment correlation coefficient, and multiple linear regression analysis (stepwise regression).

The results of the research revealed that: 1) Factors influencing the success of dual education administration in the view of teachers in the senior high school under the secondary educational service area office 2 consisted of internal factors which were rated at a high level overall and contained participation in education management, vocational training, learner development, organization of structure administration, academic administration, and personnel management, respectively, and also external factors which were rated at the highest level overall and contained economic conditions and job opportunities, and family condition, respectively. 2) The internal factors consisting of organization of structure administration(X_1), academic administration(X_2), personnel management(X_3), vocational training(X_4), learner development(X_5), and participation in education management(X_6) and the external factors consisting of economic conditions and job opportunities(X_7), as well as family condition(X_8) were positively correlated with the success of dual education administration (Y) at .01 statistical significance. In addition, the internal factors consisting of organization of structure administration (X_1), academic administration (X_2), personnel management (X_3), and participation in education management (X_6) and the external factor containing economic conditions and job opportunities (X_7) were the factors influencing and jointly predicting the success of dual education administration at 92.80%.

Keywords : 1. Success Factors 2. The success of Administration 3. Dual Education

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา สร้างความเจริญงอกงามในตัวบุคคล สังคม ประเทศ และสังคมโลก เมื่อบุคคลมีการศึกษาจะนำสิ่งที่ได้จากการศึกษาไปใช้สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ มีทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศและดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ซึ่งปัจจุบันพบว่าประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งต้องเตรียมพร้อมรับมือกับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2568 ขณะที่สัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง กระทั่งต่อความต้องการแรงงานในระบบ ทำให้เศรษฐกิจในอนาคตเกิดการแข่งขัน เพื่อแย่งชิงแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ อีกทั้งในมาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการ ออกประกาศ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในวันที่ 27 ตุลาคม 2558 และถือเป็นนโยบายสำคัญที่ต้องส่งเสริม สนับสนุนโครงการทวิศึกษา หรือโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีพแก่ประชาชนวัยเรียน และวัยทำงาน โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทสามัญศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีวิชาชีพ ทักษะอาชีพ ลักษณะนิสัยการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานหลังการสำเร็จการศึกษาและเป็นคนกำลังคนที่ตรงต่อความต้องการของประเทศ โดยสนับสนุนให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่มีแผนการเรียนที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียน ที่มีเป้าหมายการเรียนแตกต่างกัน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ร่วมกันดำเนินโครงการ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพ ให้กับผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถจบการศึกษา โดยได้รับวุฒิการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

การจัดการศึกษาระบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นการจัดการศึกษา ที่กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ควบคู่กันทั้งสองหลักสูตร ซึ่งผู้สำเร็จจะได้รับวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี ถือเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาและพัฒนาเพื่อตอบสนองทักษะแห่งอนาคตใหม่หรือทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กล่าวไว้ในรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีถึง สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง “การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา)” ไว้ว่า การดำเนินการดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความกังวลในเรื่องคุณภาพการศึกษาและผลกระทบต่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาของภาคเอกชนในเรื่องจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่มีจำนวนลดลง และปัญหาสำคัญเนื่องจากสภาพปัจจุบันค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้เรียนสายสามัญ เพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ทำบันทึกข้อตกลงกับ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เพื่อจัดการศึกษาระบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ภายใต้ความร่วมมือ สถาบันอาชีวศึกษาในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจัดให้มีหลักสูตรพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีการเรียนแบบทวิภาคี คือ แต่ละภาคเรียนจะเรียนภาคทฤษฎี ได้แก่ วิชาพื้นฐานและวิชาชีพที่โรงเรียนเป็นระยะเวลา 3 เดือน และภาคปฏิบัติฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สถานประกอบการ ได้แก่ ร้านเซเว่นอีเลฟเว่นในสาขาที่ใกล้บ้านเป็นระยะเวลา 3 เดือน รวมทั้งสิ้น 6 ภาคเรียน หรือ 3 ปีการศึกษา นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาตามเงื่อนไขโดยเรียนครบจำนวนหน่วยกิต ผ่านเกณฑ์ระดับ 2 ขึ้นไปทุกรายวิชา และได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการครบจำนวนชั่วโมงตามหลักสูตร จะได้รับวุฒิการศึกษา 2 วุฒิ คือ วุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)

จากการรายงานผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ของคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สถาบันบัญญัติแห่งชาติพบว่า แม้จะไม่สามารถจัดการศึกษารูปแบบนี้ได้ในทุกสถานศึกษา แต่จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2553 และประสบผลสำเร็จอย่างมากในปี 2556 โดยผู้ที่จบการศึกษาจากระบบดังกล่าวสามารถเข้าสู่ระบบการทำงานได้ทันที และเป็นที่พึงพอใจของสถานประกอบการ ดังนั้นการดำเนินงานเพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด สถานศึกษาจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องและนักเรียนที่เรียนเกี่ยวกับการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในการบริหารจัดการทุกด้านต้องมีส่วนร่วมในการคิด วางแผนและกระทำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการ (โรงเรียนสบเมยวิทยาคม, 2561)

ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้ จึงต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับความเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาและให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหาร ครู ชุมชน และผู้ประกอบการ ในการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาให้ประสบความสำเร็จ มีโครงการที่ต่อเนื่อง ได้ผลดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งถือว่าเป็นอนาคตของประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

2.2 เพื่อศึกษาน้ำหนักของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการฝึกอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน ด้านสภาพครอบครัว

3.2 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่นำมาศึกษามีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

4. ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

4.1 เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนร่วมแบบทวิศึกษาให้กับผู้บริหาร และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

4.2 เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.3 สถานประกอบการ สามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ที่ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูที่ปรึกษา ครูผู้นิเทศนักเรียนกลุ่มทวิศึกษา ของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชดำริ โรงเรียนสีกัน โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนสุขมนวพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การเลือกตัวอย่าง เป็นแบบเจาะจงจากโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษานั้น โดยเลือกครูที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียน ดังนี้ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน ครูผู้นิเทศนักเรียนกลุ่มทวิศึกษา 1 คน หัวหน้าหลักสูตร 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน ครูที่ปรึกษา 3 คน ครูผู้สอนอย่างน้อย 25 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 214 คน ในโรงเรียนราชดำริ โรงเรียนสีกัน โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนสุขมนวพันธ์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejci and Morgan D.W, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

ตัวแปรในการวิจัย 1) ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาซึ่งหมายถึงปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการฝึกอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน ด้านสภาพครอบครัว 2) ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือเป็นแบบวัดตัวแปร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert Rating Scales) ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการ ในระดับที่น่าเชื่อถือ โดยจัดเรียงแบบวัด ไว้เป็นตอนในแบบสอบถาม ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะทางชีวสังคมของตัวอย่าง มีลักษณะเป็นคำถามเลือกจากคำตอบที่กำหนด ลักษณะทางชีวสังคมที่ถามคือ วุฒิการศึกษาสูงสุดตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทวิศึกษา และประสบการณ์ทำงานในอาชีพครู ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดตัวแปรสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ตามความเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในงานวิจัยทั้ง 8 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยทั้งภายใน 6 ตัวแปร ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการฝึกอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และปัจจัยภายนอก 2 ตัวแปร ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านสภาพครอบครัว มีผลต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาซึ่งเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

โดยเมื่อนำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจอนุมัติจากประธานกรรมการควบคุมงานค้นคว้าแบบอิสระไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองใช้เครื่องมือ มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์คุณภาพ หาค่าอำนาจจำแนก พิจารณาค่า Item-Total Correlation และหาค่าความเที่ยงตรงโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ดังนี้

โดยแบบวัดตัวแปรในการวิจัย 2 ประเภท 10 ตัวแปร ซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ตามความเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งฉบับมีจำนวน 72 ข้อ โดยเป็นปัจจัยภายใน ซึ่งแบบวัดมี 6 องค์ประกอบย่อย มีค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ที่ 0.846 ถึง 0.986 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r-Item Total Correlation) อยู่ที่ 0.321 ถึง 0.999

แบบวัดปัจจัยภายนอกซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งฉบับมีจำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบบวัดมี 2 องค์ประกอบย่อย มีค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) รายข้ออยู่ที่ 0.790 ถึง 0.875 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r-Item Total Correlation) อยู่ที่ 0.361 ถึง 0.752

ส่วนแบบวัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ตามความเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งฉบับมีจำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบบวัดมี 2 องค์ประกอบย่อย มีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) อยู่ที่ 0.874 ถึง 0.944 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r-Item Total Correlation) อยู่ที่ 0.530 ถึง 0.932

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ขออนุญาตจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เป็นต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสมาชิกที่สุ่มได้เพื่อประสานงานขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 214 ฉบับถึงครูผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน ครูผู้นิเทศนักเรียนกลุ่มทวิศึกษา 1 คน หัวหน้าหลักสูตร 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน ครูที่ปรึกษา 3 คน ครูผู้สอนอย่างน้อย 25 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 214 คน ในโรงเรียนราชดำริ โรงเรียนสีกัน โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนสุขุมวิท 8 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 3) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนของแต่ละข้อคำถามแล้วบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เป็นเครื่องมือในการคำนวณ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย โดยดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาและข้อมูลความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r_{xy}) 3) วิเคราะห์น้ำหนักของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Regression Analysis)

6. ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

6.1 ผลศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยภายในซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการฝึกอาชีพการพัฒนาผู้เรียนการจ้ดระบบโครงสร้างการบริหาร การบริหารงานวิชาการการบริหารบุคลากร ตามลำดับและปัจจัยภายนอกซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน และสภาพครอบครัว ตามลำดับซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความคิดเห็นครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา	ระดับความเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.	ปัจจัยภายใน	4.44	0.37	มาก	2
	1.1 ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร	4.43	0.44	มาก	4
	1.2 ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.39	0.38	มาก	5
	1.3 ด้านการบริหารบุคลากร	4.29	0.52	มาก	6
	1.4 ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.49	0.30	มาก	3
	1.5 ด้านการฝึกอาชีพ	4.51	0.30	มากที่สุด	2
	1.6 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.55	0.28	มากที่สุด	1
2.	ปัจจัยภายนอก	4.57	0.21	มากที่สุด	1
	2.1 สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน	4.71	0.19	มากที่สุด	1
	2.2 สภาพครอบครัว	4.44	0.23	มาก	2
รวม		4.51	0.29	มากที่สุด	

6.2 ผลการศึกษาน้ำหนักของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วย การจัดระบบโครงสร้างการบริหาร(X_1) การบริหารงานวิชาการ(X_2) การบริหารบุคลากร(X_3) การฝึกอาชีพ(X_4) การพัฒนาผู้เรียน(X_5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(X_6) และปัจจัยภายนอกซึ่งประกอบด้วย สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน(X_7) และสภาพครอบครัว(X_8) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 นอกจากนั้น ปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วย การจัดระบบโครงสร้างการบริหาร(X_1) การบริหารงานวิชาการ(X_2) การบริหารบุคลากร(X_3) และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(X_6) และปัจจัยภายนอกอันได้แก่สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน (X_7) เป็นปัจจัยที่ส่งผลและรวมกันทำนายความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ได้ร้อยละ 92.80 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.633 + 0.513(X_1) - 0.444(X_6) + 0.402(X_7) + 0.208(X_3) - 0.212(X_2)$$

$$\text{และ } \hat{Z} = 0.951(X_1) - 0.634(X_6) + 0.448(X_7) - 0.307(X_2) + 0.417(X_3)$$

ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ผลดังตารางที่ 2 - 4

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation) แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยแยกเป็นรายด้าน

ตัวแปรที่ศึกษา	Y_1	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8
Y_1	1.000								
X_1	.904**	1.000							
X_2	.602**	.819**	1.000						
X_3	.887**	.969**	.863**	1.000					
X_4	.778**	.935**	.944**	.947**	1.000				
X_5	.809**	.963**	.884**	.940**	.974**	1.000			
X_6	.831**	.976**	.859**	.933**	.948**	.980**	1.000		
X_7	.915**	.933**	.702**	.901**	.859**	.890**	.916**	1.000	
X_8	.721**	.908**	.935**	.901**	.965**	.952**	.942**	.810**	1.000

หมายเหตุ : **p < .01

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทีละขั้นตอน (Multiple Linear Regression Analysis; Stepwise Regression) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ปัจจัย	R	R ²	AdjR ²	SE	F
X_7	0.915	0.838	0.84	0.134	1096.269**
$X_7 X_3$	0.926	0.858	0.86	0.125	29.834**
$X_7 X_3 X_2$	0.958	0.918	0.91	0.095	155.533**
$X_7 X_3 X_2 X_1$	0.960	0.921	0.92	0.093	7.151**
$X_7 X_3 X_2 X_1 X_6$	0.963	0.928	0.93	0.090	20.369**

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2.633	.142		18.543	.000
	X7	.402	.055	.448	7.315	.000
	X3	.208	.061	.417	3.404	.001
	X2	-.212	.043	-.307	-4.905	.000
	X1	.513	.097	.951	5.308	.000
	X6	-.444	.098	-.634	-4.513	.000

หมายเหตุ : R = 0.963, R Square = 0.928, Adjusted R Square = 0.926, SE_{est} = 0.08991

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

7.1 การวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปัจจัยภายนอกด้านสภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน รองลงมาคือ ปัจจัยภายในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปัจจัยภายในด้านการฝึกอาชีพ ปัจจัยภายในด้านการพัฒนาผู้เรียน ปัจจัยภายนอกด้านสภาพครอบครัว ปัจจัยภายในด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหารปัจจัยภายในด้านการบริหารงานวิชาการปัจจัยภายในด้านการบริหารบุคลากร ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา พ.ศ.2555-2569 ที่สนับสนุนและให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ โดยการยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ เน้นความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการฝึกงาน และอาจเป็นเพราะการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความสำคัญต่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพราะกระบวนการบริหารที่ดีย่อมส่งผลให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรทวิภาคีมีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งสถานศึกษามีความพร้อมและได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการเป็นอย่างดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจึงส่งผลให้มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Barbel, Matthias

and Philipp (2014) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการฝึกอาชีพในประเทศเยอรมัน พบว่า การจัดระบบการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการจัดการศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในการทำงาน โดยเป้าหมายหลักของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีคือ การช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุและพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความท้าทายทางวิชาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคต สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเศรษฐกิจและสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญลือ ทองเกตแก้ว (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู สถานประกอบการ เกี่ยวกับการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ได้รับความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน และมีการนิเทศการฝึกงานของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาในหลักสูตรทวิศึกษานักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนและมีงานรองรับจึงอาจส่งผลให้การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาประสบความสำเร็จได้สอดคล้องกับชัยสิทธิ์ คุณริยา(2558) ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงอันดับได้แก่ ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านนักศึกษามีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ศรีคำนวล (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านครูผู้สอน

7.2 การวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยภายในซึ่งประกอบด้วย การจัดระบบโครงสร้างการบริหาร(X_1) การบริหารงานวิชาการ(X_2) การบริหารบุคลากร(X_3) และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา(X_6) และปัจจัยภายนอกได้แก่สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงาน(X_7) เป็นปัจจัยที่ส่งผลและรวมกันทำนายความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ร้อยละ 92.80 ทั้งนี้เนื่องจากว่า สภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงานนั้นเป็นปัจจัยที่บังคับให้นักเรียนและผู้ปกครอง ตัดสินใจเลือกศึกษาในระบบทวิศึกษา และความสำเร็จในการจัดการศึกษาจะต้องอาศัยโครงสร้างการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ศรีคำนวล (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง พบว่าปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านชุมชนปัจจัยด้านสถานประกอบการ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.694 ประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 47.50 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย ร้อยละ 16.51 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส เกตุไทย (2555) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การ

บริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านสังคม ด้านผู้บริหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายและพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาโดยต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยภายใน ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร การบริหารงานวิชาการ การบริหารบุคคล และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสามารถส่งผลทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในสถานศึกษาได้

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยภายใน ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร การบริหารงานวิชาการ การบริหารบุคคล และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสามารถส่งผลทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในสถานศึกษาได้

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.2 ควรมีการศึกษาจากปัญหาของสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาเพื่อหาวิธีการกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะก่อให้เกิดความยั่งยืนของการจัดการศึกษา

9. เอกสารอ้างอิง

- ชลธาร สมานธิ และคณะ. (2561). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสพเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารบัณฑิตวิจัย. 9(1). 149-165.
- ชัยสิทธิ์ คุณริยา. (2558). ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญลือ ทองเหตุแก้ว. (2559). รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่องการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- เบญจวรรณ ศรีคำนวล และคณะ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- ประภาส เกตุไทย. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่ม ภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เมธาวี สุขปาน. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิจิตรา กุลทกุล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารบริหารการศึกษา มศว. 14(27). 79-87.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟิก.
- Barbel Furstenau, Matthias Pilz & Philipp Gonon. (2014). The Dual System of Vocational Education and Training in Germany: What Can Be Learnt About Education for (Other) Professions. Retrieved 25 January 2020. From <https://bit.ly/341Nte8>
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York : Harper & Row.

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษาตามความเห็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทางที่ถูกต้องอย่างดียิ่งโดยเฉพาะคณาจารย์วิทยาลัยการจัดการ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลคำปรึกษา แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของปัญหาเพื่อให้ความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและการเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยสนับสนุนและส่งเสริมจนประสบความสำเร็จ และขอบใจเพื่อนร่วมสถาบันและเพื่อนร่วมงานที่คอยให้กำลังใจเสมอมา